

Årsrapport 2016

Naturressursgruppen

INNHALDSFORTEGNELSE:

Forskergruppe i naturressursrett	2
Årsrapport 2016	2
I. INNLEDNING	2
II. PROSJEKTER	2
1. Energirettssamarbeid	2
2. Utmarksprosjektet.....	2
3. Vei- og ekspropriasjonsrett	3
4. “Consistency in Environmental Law” (Miljø 2015).	4
4.1. Diverse.....	4
5. Preventing environmental effects of products through producer responsibility.....	4
6. Klimaprojektene.....	5
6.1. Prosjektet “Meeting the climate challenge: New legal instruments and issues in national and international energy and climate law”	5
6.2. Prosjektet “Adapting to climate change through land use planning and nature management: Obligations, rights, and risks”	5
7. Kystsoneforvaltning	6
III. KONFERANSER/SEMINARER.....	6
▪ <i>Klimajuridiske seminarer, 2016:</i>	
11. mars 2016 – Parisavtalen, rettslig gjennomgang og diskusjon	6
1. april 2016 – Norges mål og virkemidler, herunder EU-samarbeid om kvotehandel ..	6
31. mai 2016 – Oppfølging av Parisavtalen: Konsekvenser for norsk rett?	6
▪ <i>Øvrige seminarer:</i>	
14-15. januar 2016 – A law and economics approach to product-related environmental damages..	6
3. mai 2016 – Circular economy.....	6
8.-9. september 2016 – Seminar om kystsoneforvaltning.....	6
25. oktober 2016 – Ekspropriasjonsrettsseminar (masteroppgaveseminar).....	6
IV. INTERNE SEMINARER M.V.	8
V. GRUPPENS MEDLEMMER PR.31.12.2016	10
VI. ADMINISTRASJON	10

ÅRSRAPPORT 2016

I. INNLEDNING

Forskergruppe i naturressursrett har i 2016 fortsatt virksomheten med mange aktiviteter, de fleste med tilknytning til de eksternt finansierte prosjektene.

II. PROSJEKTER

1. ENERGIRETTSSAMARBEID

Naturressursgruppen er, ved medlemmene Christina Voigt og Henrik Bjørnebye (sistnevnte er vara for Knut Kaasen), representert i styret til den tverrfaglige satsingen UiO: Energi.

I 2011 ble gruppen med som "underleverandør" til et nytt Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME), "Oslo Center for Research on Environmentally friendly Energy – CREE") under ledelse av Frischsenteret. Samarbeidet fortsatte i 2016.

Gruppen har inngått avtale med Energi Norge om finansiering av en masteravhandling i energirett. Prosjektets overordnede tema er rettslige rammer for energiforvaltning og miljøforvaltning, herunder vassdragsforvaltning, ved tiltak og naturinngrep som utbygging og drift av anlegg for produksjon av fornybar energi.

Jenny Walderhaug Jensen ble ansatt i stillingen våren 2013. Hennes avhandling med tittel *Rettslige konsekvenser som følge av infrastrukturforordningen* ble levert våren 2014.

Even Vegard Dagen ble ansatt som vit.ass. våren 2014 og leverte sin avhandling i januar 2015 med tittel: *Reindrift og rein kraft. Rettssubjektivitet i reindriften ved utbygging av vindkraft og kraftlinjer*. Avhandlingen er senere publisert i Nordisk institutt for sjøretts skriftsserie Marlus nr. 453 – 2015 (158 s.)

Jon Erik Aamdal Lundgaard ble ansatt som vit.ass. våren 2015. Tittel på masteravhandlingen: *Den rettslige betydningen av naturmangfoldloven for konsesjonsmyndighetene*. Oppgaven ble levert inn våren 2016.

Mie Myhrvold ble ansatt som vit.ass. våren 2016, og hun leverte sin avhandling med tittelen *Beskatning ved utleie av vannkraftverk* våren 2017.

2. UTMARKSPROSJEKTET

Prosjektet "Utmarksrettigheter og samfunnsendring. Rettigheter, organisering og regulering i norsk utmark i møte med næringsendringer og miljøproblemer" er finansiert fra to programmer i Norges forskningsråd, JUSISP og AREAL, for 4 år fra og med 2007. JUSISP-delen ble formelt avsluttet i 2011 med rapport til Forskningsrådet som bl.a. ble nærmere omtalt i Forskningsrådets rapport "Et krafttak for juridisk forskning. Prosjektkatalog – resultater pr. september 2010", og også trukket frem på Forskning.no og UiOs forskningsside.

To Ph.D-stipendiater ble tilsatt sommeren 2007: Katrine Broch Hauge med prosjektet "Småkraftverk, ein studie i samarbeidstiltak i utmark" og Nikolai Kristoffersen Winge med prosjektet "Kampen om arealene". Se om Winges prosjekt i Årsrapport for 2013.

Katrine Broch Hauge Tittelen på hennes avhandling er *Erstatningsnivået ved tvangsovertaking av fallrettar*. Spørsmålet i avhandlingen er todelt. Det første spørsmålet er korleis erstatningsnivået for fallrettar bør vera. For å svara på spørsmålet nyttar kandidaten ulike metodiske innfallsvinklar for å få eit grep om verknadene av tvangsbruk av eigedom i desse sakene. Det andre spørsmålet er kor langt ein kan koma i nå dette målet ved å bruke eksisterande lovgrunnlag. Temaet er avgrensa til eit spesielt formuesgode, fallrettar, og til eit spesielt føremål, etablering av småkraftverk.

Emnet er eit døme på bruk av tvangsmiddel til noko anna enn dei klassiske allmenne tiltaka det tradisjonelt har blitt oreigna til føremon for slik som vegar, sjukehus etc. Så langt syner avhandlingen at tvangsbruk av eigedom til private føremål har gode grunnar for seg, men at ein bør vurdere erstatningsnorma annleis enn i tilfelle som liknar meir på generelle reguleringar.

Den andre innfallsvinkelen er å undersøkje kva dei tradisjonelle argumenta for tilleggserstatning på området for vassdragsretten har vore. Ved eit djupdykk i historiske reglar og kjelder blir det stadfesta at lovgivar ved innføringa av reglane såg til parallellen med friviljuge tingingar.

Den tredje innfallsvinkelen er bruk av økonomisk teori for å drøfte korleis ei erstatningsnorm ideelt sett bør vera for fallrettar som blir oreigna til bruk i småkraftverk

I den andre hovuddelen i avhandlingen ser stipendiaten på kor langt ein kan koma med å bruke dei rettsreglane vi har i dag i ekspropriasjonerstatningslova og jordskiftelova for å nå eit slikt ideelt resultat.»

Avhandlingen ble levert høsten 2014, og hun disputerte for Ph.D.-graden i juni 2015.

3. VEI- OG EKSPROPRIASJONSRETT

Statens vegvesen finansierer årlig en vit.ass.-stilling for studier av ekspropriasjonsrettslige spørsmål knyttet til veiplanlegging og -utbygging, og det holdes regelmessig et seminar i Vegdirektoratet om slike spørsmål med bl.a. presentasjon av vit.ass.-oppgavene.

Linn Vårhus Sørhaug ble ansatt som vit.ass. på prosjektet fra høsten 2012. Hun leverte våren 2013 sin avhandling «*Veiprivatisering - En redegjørelse for regler om privatisering av kommunale veier*». I avhandlingen behandles eiendomsrett til veigrunn som opprinnelig var privat, som så blir kommunal vei, for å så igjen å bli privat vei. Matrikulering av veigrunn behandles. Videre behandles reglene for naturskadeerstatning for privat vei der kommunen eier grunnen. Avhandlingen ble publisert i Institutt for privatretts skriftsserie nr. 194 - 2014

Anders Jahr Svalheim ble ansatt som vit.ass. høsten 2013. Han leverte våren 2014 avhandlingen «*Gjenervervserstatning ved ekspropriasjon*».

Julia Bennin, ansatt som vit. ass. høsten 2014, leverte våren 2015 avhandlingen «*Prisen for en stripe. Det ekspropriasjonsrettslige differanseprinsipp: En rettslig analyse av prinsippet, med særlig fokus på dets betydning ved stripeekspropriasjon*».

Henriette Lyngholt ble ansatt som vit.ass. høsten 2015. Hun leverte sin avhandling våren 2016 med tittelen «*Rettighetens vern ved ekspropriasjon*».

Ole Henrik Olsen ble ansatt som vit.ass. høsten 2016. Hans masteravhandling har foreløpig tittel: «*Erstatningsutmåling ved ekspropriasjon av magasingrunn*». Oppgaven leveres høsten 2017.

4. “CONSISTENCY IN ENVIRONMENTAL LAW” (MILJØ 2015).

Prosjektet “Consistency in Environmental Law” er finansiert over fire år fra 2008 av programmet Miljø 2015 i Norges forskningsråd.

Den første PhD-stipendiaten, **Froukje Maria Platjouw**, tiltrådte sommeren 2008. Avhandlingen ble levert sommeren 2014, og hun disputerte i april 2015. Tittel på avhandlingen: *Environmental law & The Ecosystem Approach: Consistency in the Regulation on Value Judgments on Ecological Systems*.

«The project assesses the question of whether the legal system is actually supportive to an ecosystem approach or instead hampering it. The ecosystem approach requires a holistic and integrative approach to ecosystems. Environmental law, which is rather fragmented and contains a degree of discretion, however appears to complicate the operationalisation of such an ecosystem approach. The ecosystem has not only been demarcated into various jurisdictional zones at different levels, ecosystem considerations are also rarely being integrated into decision-making processes. Besides the practical difficulties of inter-sectoral cooperation and scientific knowledge and uncertainty about ecosystem functioning, the architecture and nature of environmental law also seems to play a role in the realisation of the ecosystem approach. The project aims to assess the role of law more thoroughly in this regard.

Den andre PhD-stipendiaten, **Ingrid Wang Andersen**, tiltrådte i august 2009. Hennes prosjekt gjelder gjennomføringen av EUs vannrammedirektiv i norsk rett og den betydningen det får blant annet for anvendelse av forurensnings- og vassdragslovgivningen. Direktivets reguleringsmetode gjennom miljøkvalitetsmål er et forholdsvis nytt og uprøvet virkemiddel i norsk rett, som i prinsippet skal bidra til større grad av konsistent miljøvernarbeid. Wang Andersen videreførte sitt arbeid med dette prosjektet i 2016. [Diverse](#)

Gruppen er med i det tverrfaglige prosjektet “Water Pollution Abatement in a System of Multi-level Governance: A study of Norway’s implementation of EUs Water Framework Directive” (WAPABAT). Prosjektet ledes av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR).

5. PREVENTING ENVIRONMENTAL EFFECTS OF PRODUCTS THROUGH PRODUCER RESPONSIBILITY

Prosjektet startet høsten 2011. Det har en bevilgning fra Forskningsrådet på 3,675 mill. og har internasjonale partnere fra universitetene i Lund, Bremen, Groningen og Saint Louis (Brussel). Prosjektet har som mål å skaffe ny innsikt og bygge generell akademisk kompetanse i et felt av økende betydning: produsenters og importørers ansvar for miljøeffekten av produktene. Internasjonalt er dette et bredt forskningsfelt både innen miljørett, handelsrett og miljøøkonomi. Oppgaven er først å avklare det juridiske innholdet i så vel norske regler som relevante internasjonale regler for å få en bedre forståelse av muligheter og begrensninger i vårt nasjonale lovverk. Dernest er målet å analysere reglene for å identifisere utfordringer og problemer knyttet til å redusere miljøeffekter av produktene.

Hovedelementet i prosjektet er et doktorgradsprosjekt særlig rettet mot utvidet produsentansvar. Stipendiatstillingen ble utlyst internasjonalt og **Eléonore Maitre-Ekern** fra Sveits fikk stillingen. Hun startet i februar 2012 med kontor plass på Institutt for offentlig rett og hadde sin midtveisevaluering våren 2015.

I januar 2016 ble det holdt en internasjonal konferanse med alle partnerne, med følgende tittel: «*A law and economics approach to product-related environmental damages*». Den pågående forskningen skal resultere i en bok som utgis i 2018. Ph.D.-avhandlingen leveres i 2018.

6. KLIMAPROSJEKTENE

6.1. Prosjektet “Meeting the climate challenge: New legal instruments and issues in national and international energy and climate law”

Prosjektet ble finansiert av Forskningsrådet (RENERGI/NORKLIMA-programmet) over 4 år med delfinansiering fra SFT/Klif og Enova. Prosjektet startet i september 2006.

Dette prosjektet ble fullført i 2011, og sluttrapport ble sendt inn til NORKLIMA-programmet i Forskningsrådet i januar 2012. Se nærmere om dette prosjektet i årsrapporten for 2011.

Gruppen arbeidet med å skaffe ny ekstern finansiering til forskning på klimarett. I tillegg har enkeltmedlemmer arbeidet videre med klimarettslige spørsmål innenfor rammen av sine individuelle stillinger.

6.2 Prosjektet “Adapting to climate change through land use planning and nature management: Obligations, rights, and risks”

Prosjektet startet i 2009 og er finansiert med kr. 4,4 mill over Norges forskningsråds program NORKLIMA.

Eivind Junker tiltrådte stipendiatstillingen i prosjektet i juni 2010. Hans tema er “Klimatilpasning i arealplanlegging etter plan- og bygningsloven”.

Ph.D-prosjektet til Eivind Junker dreier seg om rettslige regler for tilpassing til klimaendringer. Det konkrete rettsområdet som behandles er arealplanlegging, og særlig kommunenes ansvar for å utrede og forebygge skadelige, klimaendringsrelaterte konsekvenser i forbindelse med dette arbeidet. Sentralt blant plan- og bygningslovens mange formål og hensyn, står generell samfunnsikkerhet og beskyttelse av befolkningens liv, helse og materielle verdier. Senere års naturhendelser (pinseflommen på Østlandet i 2011, orkanen "Berit" i november samme år, samt vårflommene i 2012 og 2013) har tydelig vist hvordan arealdisponering kan innvirke på slike hendelsers skadepotensiale.

Plan- og bygningsloven gir kommunen plikt til å sørge for såkalte risiko- og sårbarhetsanalyse i forbindelse med utbyggingsplaner. Fare og risiko skal avmerkes som hensynssoner, og skader og tap forebygges. Et eget kapittel behandler usikkerhet og risiko som elementer i forvaltningens avgjørelser. Avhandlingen vil gjøre rede for gjeldende regler om utredning av og tilpasning til klimaendringer i kommunal arealplanlegging. Basert på dette vil det vurderes om reguleringen er tilstrekkelig og hensiktsmessig for å oppnå de fastsatte mål.

Eivind Junker leverte inn sin avhandling høsten 2016, med tittelen: «*Klimatilpasning i arealplanlegging*». Junker disputerte våren 2017.

7. KYSTSONEPROSJEKTET

Prosjektet startet i 2016 og er en del av prosjektet *PlanCoast* – «forvaltning og planlegging av areal og rettigheter i kystsonen» ved Norges Miljø- og Biovitenskapelige universitet (NMBU). Prosjektet finansieres gjennom Norges forskningsråd i perioden 2016 - 19.

Kystsonen er en attraktiv arena for både matproduksjon og energiproduksjon. Dette forskningsprosjektet undersøker rammevilkårene for en helhetlig forvaltning av areal og ressurser i kystsonen på tvers av sektorer og styresmaktsnivå.

Skal man etablere ny virksomhet i kystsonen, må man få tillatelse gjennom plan- og bygningsloven eller andre styringslover. Eksisterende private rettigheter kan både gi føringer for hva som kan planlegges av ny aktivitet, men i tillegg utfordre gjennomføringen av planlagt ny virksomhet. For eksempel kan fiskeoppdrettsanlegg og anlegg for fritidsbåter sjenere naboeiendom på en måte som strider mot loven eller krenker strandretten.

På den andre siden kan nettopp planlegging og tilrettelegging for en bestemt type virksomhet skape forventninger som gjør det aktuelt å spørre om ikke etablerte rettigheter også kan forandres som følge av offentlig styring.

Naturressursgruppa har ansvaret for en av fem arbeidspakker (Rettigheter i kystsonen). I tillegg er naturressursgruppa deltaker i to av de andre arbeidspakkene.

Høsten 2016 ble vit.ass. **Hanna Varberg Nicholls** ansatt på prosjektet. Nicholls leverte sin avhandling våren 2017. Tittelen på masteroppgaven var «*Trafikklyssystemet i oppdrettsnæringen*». Avhandlingen publiseres høsten 2017 i instituttets eget tidsskrift *Marlus*.

III. KONFERANSER/SEMINARER

Klimajuridiske seminarer - våren 2016:

11. mars – Parisavtalen – rettslig gjennomgang og diskusjon

På klimatoppmøtet i Paris vedtok alle verdens land en ny klimaavtale. Innleder: Professor Christina Voigt, Institutt for offentlig rett. Voigt har også vært sentral i klimaforhandlinger.

1. april – Norges mål og virkemidler, herunder EU-samarbeid om kvotehandel

---

Innledere: Audun Rosland fra Miljødirektoratet og Knut Kroepelien fra Energi Norge.

31. mai – Oppfølging av Paris-avtalen: Konsekvenser for norsk rett?

Innleder: Professor emeritus ved Institutt for offentlig rett Hans Chr. Bugge. Deltemaer: (1) Klimalovene i Finland, Danmark og Sverige (forslag) - modeller for en norsk klimalov? (2) Bør lovgivningen styrkes, og eventuelt hvordan? Særlig om plan- og bygningsloven.

Øvrige seminarer - 2016:

14. – 15. januar – A law and economics approach to product-related environmental damages

---

Mitigating and preventing environmental damages from products must be a priority for environmental policy. This conference brings together scholars from both legal and economic science to discuss this difficult topic and attempt to build bridges between two disciplines that sometimes struggle to find common grounds.

The conference will feature major experts in the field, including notably Prof. Erling Eide, Nicolas de Sadeleer and Naoko Tojo. The conference will end with a keynote speech by Prof. Dr. Ludwig Krämer, who is one of the top experts on environmental law and policy in the EU.

The conference is part of Eléanore Maitre-Ekern's PhD project.

3. mai – Circular economy

Konferansen ble arrangert av Institutt for privatrett og Naturressursgruppen ved Nordisk institutt for sjørett. Følgende temaer ble presentert under konferansen:

- "Green Growth and Circular Economy: What is it, and what is it not", (forsker Per Espen Stoknes, BI)
- "Regulating the circular economy", (Catherine Banet, UiO)
- "Architectural regulation – Challenges in designing for a circular economy", (Maja Van Der Velden, UiO)
- "Accounting for circular economy: representational and evaluation issues", (Yuri Biondi, French National Centre for Scientific Research, ESCP Europe)

8.- 9. september: Seminar om kystsoneforvaltning

Førsteamanuensis Katrine Broch Hauge presenterte det nye kystsoneprojektet som ledes av NMBU, og der Naturressursgruppen bidrar med forskning. På seminaret ble flere tema presentert, fra opprydningstiltak i Arktis til kystsoneforvaltning. På seminaret bidro både faste vitenskapelig ansatte og vit. ass. med følgende temaer:

- «Refusjon for utgifter til opprydningstiltak i Arktis - fra forurensere og fra stater som har bedt om assistanse» (vit. ass. Eline Andersson).
- «Om kyststaters plikter overfor hverandre til å sikre mot forurensing ved aktivitet på kontinentalsokkelen» (vit. ass. Tajda Brlec).
- «Foredrag om utnyttelse av havbunnen» (1.amanuensis Catherine Banet, UiO).
- «Miljørettens evolusjon - veien mot et grønt skifte» (1.amanuensis Nicolai Winge, NMBU).
- «Konflikten fjordfiske/ oppdrett» (professor emerita Kirsti Strøm Bull).
- «Dispensasjon frå byggjeforbodet i 100-metersbeltet: Kven har ansvaret for å finne balansen mellom eigedomsrett og allemannsrett?» (professor Ingunn Myklebust, Universitetet i Bergen).
- «Miljøkvalitetsnormer i kystsonen» (professor Sigrid Eskeland Schütz, Universitetet i Bergen).
- «Verneområder i kystsonen» (professor Ole Kristian Fauchald).

25. oktober – Ekspropriasjonsseminar (masteroppgaveseminar)

Seminalet ble arrangert i samarbeid med Statens Vegvesen/Vegdirektoratet. Presentasjon av masteroppgave - ved vit.ass. Henriette Lyngholt: «Hvilke rettigheter og interesser er erstatningsrettslig vernet ved ekspropriasjon?».

I tillegg ble det gitt en presentasjon av aktuelle problemstillinger ved praktisk grunnerverv med innlegg fra regionvegkontorene.

IV. INTERNE SEMINARER M.V.

8. januar

Naturressurslunsj: Presentasjon av boken «Kampen om utviklingen»

Innleder: professor Hans Morten Haugen, Diakonhjemmet Høgskole.

15. januar

Naturressurslunsj: The Volkswagen scandal - air pollution and administrative inertia

Innleder: Professor Dr. Ludwig Krämer, UCL Centre for Law and Environment.

18. januar

Felles faglunsj Rettssosiologisk Forum og Forskergruppe for naturressursrett

Tema: Empirisk analyse av rettshåndhevelse av vannkvalitet.

Innleder: Professor Tauhidur Rahman, University of Arizona.

22. januar

Naturressurslunsj: Hvilke interesser og rettigheter er erstatningsrettslig vernet ved ekspropriasjon?

Innledning ved vitenskapelig assistent Henriette Lyngholt.

29. januar

Naturressurslunsj: The Principle of Equity in the Context of Climate Change

Innledning ved stipendiat Rosa Manzo.

12. februar

Naturressurslunsj: Hva er sammenhengen mellom klimaendringer og finansmarkedene - et spørsmål for markedsaktører eller regulerende myndigheter?

Innledning ved stipendiat Trude Myklebust.

4. mars

Naturressurslunsj: Økologiske avveiningsdilemmaer ved opprydding av forurensede sedimenter. Innledning ved Froukje Maria Platjouw, NIVA.

8. april

Naturressurslunsj: Begrensning i statlig klageinstans adgang til å overprøve kommunens utøvelse av det frie skjønn

Innledning ved professor Ole Christian Fauchald.

15. april

Naturressurslunsj: Kraftledningsprosjekter i kjerneområdet for samisk reindrift

Innleder: Innledning ved Stig Gøran Hagen, rådgiver Statnett.

22. april

Naturressurslunsj: Miljøproblemer etter gruvekonkurs - hvem sitter med "Svarte Per"?

Innleder: Innledning ved advokat Leif Petter Madsen.

20. mai

Naturressurslunsj: The evolution and organization of environmental agencies: from game laws to hierarchical bureaucracy

Innledning ved professor Dean Lueck.

10. juni

Naturressurslunsj: Offentlige anskaffelser som verktøy for å styre leverandørmarkedet mot miljøvennlige løsninger

Innleder: Advokat Kristian Jåtog Trygstad

23. august

Naturressurslunsj: Legitimitetsspørsmål i fiskeripolitikken

Innledning ved professor emerita Kirsti Strøm Bull og professor emeritus Hans Jacob Bull.

16. september

Naturressurslunsj: Reguleringsplaner og ekspropriasjonerstatning, særlig om strøksprisprinsippet

Vitenskapelig assistent Håvard Olsen Sterri presenterer temaet for sin mastergradsavhandling.

23. september

Naturressurslunsj: Ansvar for opprydningstiltak etter sjøulykker

Vitenskapelig assistent Anne Sofie Kvalø Stigum presenterer temaet for sin mastergradsavhandling.

7. oktober

Naturressurslunsj: Energy, Law and the Sustainable Company

Innleder: Professor Patricia Park.

14. oktober

Naturressurslunsj: Reproducibility potential as an asset and object of property law.

Innledning ved Ph.D-student Natalie Dolgikh.

28. oktober

Naturressurslunsj: Akvakultur og pant

Professor emeritus Thor Falkanger innleder.

4. november

Naturressurslunsj: Erstatningsansvaret ved svikt i anlegg for overvannshåndtering - hvilken ansvarsmodell bør velges?

Innledning ved Steinar Taubøll, NMBU.

11. november

Naturressurslunsj: Regjeringens utkast til klimalov

Innleder: Kirsten Jacobsen, klima- og miljødepartementet

18. november

Naturressurslunsj: Energimeldingen 2016

Innledere: Lisa Løvold Ihle m.fl. (OED).

25. november

Naturressurslunsj: Hva skjedde på Marrakech-møtet?

Innledning ved professor Christina Voigt, Institutt for offentlig rett.

9. desember

Naturressurslunsj: Er 23. konsesjonsrunde i konflikt med Grunnloven § 112?

Innledere: Advokatene Emanuel Feinberg og Cathrine Hambro.

16. desember

Naturressurslunsj: Ressurskrevende skjønnsprosesser i vannkraft – Et eksempel fra Agder Energi

Advokat Jan Petter Horn og Knut Kroepelien, Energi Norge, innleder.

V. GRUPPENS MEDLEMMER PER 31.12. 2016

Faste vitenskapelige ansatte:

Professor Endre Stavang, leder fra 1.8.15
Førsteamanuensis Catherine Banet, nestleder
Professor Ole Kristian Fauchald
Professor Ulf Hammer
Professor Kirsti Strøm Bull
Professor Christina Voigt

Professor emeritus Inge Lorange Backer
Professor emeritus Erling Eide
Professor emeritus Hans Christian Bugge
Professor emeritus Thor Falkanger
Professor Henrik Bjørnebye
Professor Ivar Alvik

Amanuensis Gert-Fredrik Malt
Universitetslektor Jon Christian Nordrum

Vitenskapelige assistenter 2016:

Henriette Lyngholt
Ole Henrik Olsen
Hanna Varberg Nicholls

Midlertidig vitenskapelig ansatte:

Stipendiat Ingrid Wang Andersen
Stipendiat Eivind Junker
Stipendiat Hanne Sofie Logstein
Stipendiat Eléonore Maitre

"Tilknyttede":

Professor Beate Sjøfjell, IfP, UiO
Professor Geir Stenseth, Høgskolen i Lillehammer
Førsteamanuensis Ingunn Ikdahl, UiO
Karen Eg Taraldrud, NMBU
Dosent Steinar Taubøll, NMBU
Førstelektor Einar Bergsholm, NMBU
Førsteamanuensis Katrine Broch Hauge, NMBU
Førsteamanuensis Nicolai Winge, NMBU
Forsker Froukje Maria Platjouw, NIVA

VI. ADMINISTRASJON

Nordisk Institutt for Sjørett er vertsinstitutt for Naturressursgruppen, og gruppen rapporterer til instituttets bestyrer professor Trine-Lise Wilhelmsen. Bente Lindberg Kraabøl er gruppens faste medarbeider med ansvar for prosjektoppfølgning og –økonomi.